אבל הכא שלא נתן קצבה פשיטא דאי הפרה חיילא הקמה לא חיילא וכדכתיבנא ואי אמרת דהפרה לא חיילא מינה דהקמה נמי לא חיילא דהא אתני ואמר דלא תיחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה. הלכך פשיטא ליה לרבה דהקמה לא חיילא אבל בהפרה הוא דמספקא ליה מי אמרינן כיון דאקדיש ואמר קייס ליכי ובמר הכי אמר מופר ליכי משמע דאתני דתיחול הפרה בתר הקמה ולא תיחול הפרה אא"כ קדמה לה הקמה אלא [ג]דממ"נ אתני לא תיחול הקמה אא"כ חלה הפרה ולא אתני נמי איפכא לא תחול הפרה אלא אם כן חלה הקמה משום דכיון דאקדיש קייס ליכי למופר ליכי סמיך אלישביע דהקמה חיילא דבריאה אדכר לה וליכא דליעבא עלה ואדרבה משום דחייש דחייא הקמה כולי האי עד דלא שבקה רווחא להפרה אתני ואמר דלא תיחול הקמה אא"כ חלה הפרה והרי הוא כאילו התנה על שתיהן שיחולו הקמה בתחלה ואח"כ הפרה או דלמא נהי דאמר ומופר ליכי בתר קייס ליכי לאו דתחול הפרה בתר הקמה איכוין אלא משום דא"א לקרות שני שמות כאחד ומיהו האי גברא בהפרה קפיד דתחול דהא אמר דלא בעי דתחול הקמה אא"כ חלה הפרה ודעתו היה שיחולו כאחת מישום דקפיד טפי דתיחול הפרה מהקמה אתני שאם חלות שאם חלות ההקמה מעכב חלות דעתיה דלא תיחול הקמה אבל אע"ג דחלות הפרה מעכב חלות הקמה לא אתני דלא תיחול הפרה הלכך הפרה חיילא הקמה לא חיילא: **ופשטינן לה מפלוגתא דר"מ ורבי יוסי.** דאפליגו דומיא דהך גווונא בתמורה בפרק כיצד מעריכין (דף כה:) דתנן הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר וכו' ואמרינן עלה בגמרא התם דהכל מודים באומר תחול אחר כך תחול זו דברי הכל תפוס לשון ראשון שני שמות כאחד ומיהו האי גברא דתחול דהא אמר דלא בעי דתחול הקמה אא"כ חלה הפרה ודעתו היה שיחולו כאחת מישום דקפיד טפי דתיחול הפרה מהקמה אתני שאם חלות שאם חלות ההקמה מעכב חלות דעתיה דלא תיחול הקמה אבל אע"ג דחלות הפרה מעכב חלות הקמה לא אתני דלא תיחול הפרה הלכך הפרה חיילא הקמה לא חיילא: דאפליגו דומיא דהך גווונא בתמורה בפרק כיצד מעריכין (דף כה:) דתנן הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר וכו' ואמרינן עלה בגמרא התם דהכל מודים באומר תחול אחר כך תחול זו ואחר כך תחול זו עד שתסתאב ויציא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים לא נחלקו אלא באומר תמורת עולה תמורת שלמים רבי מאיר סבר מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים הוה ליה כאומר תחול זו ואחר כך תחול זו ור"י סבר דאפשר דמאי דקאמר תמורת עולה תמורת שלמים טעי דסבר מי לא אמינא תמורה אבל חד וחד לא חיילא תמורה אתרוייהו הלכך בודקין אותו אם אמר לעולה ושלמים נתכוונתי תרעה עד שתסתאב ומתכר ויפלו חצי דמיו לעולה וחצי דמיו לשלמים. אלמא פלוגתייהו דרבי מאיר ורבי יוסי תליא במונחא שני שמות מפיו מי אמרינן שיחול השני אחר הראשון או שיהיו שניהם בבת אחת הוא"ל ואי אפשר לקרות ב' שמות כאחת. ומש"ה אמרינן לרבי יוסי בעיין דבי אמר ומופר ליכי לאו בתר הקמה קאמר אלא בבת אחת הלכך הפרה חיילא. וכי תימא אפ"ה היכי חיילא דהא אסיקנא לקמן דכל שאינו בזה אחר זה אפ' בבת אחת אינו לא מעכבא הקמה אהפרה דהא אתני ואמר לא תיחול הקמה הלכך לרבי יוסי פשיטא דהפרה חיילא. ואפי' לר"מ נמי פשטינן הכי דאע"ג דאמר התם דכי אמר תמורת שלמים בתר תמורת עולה קאמר ולא חיילא הכא שאני דכיון דאמר לא תיחול הקמה אא"כ חלה הפרה גלי אדעתיה דאהפרה הוא דקפיד אהקמה לא הלכך כי אמר ומופר ליכי לאו בתר הקמה קאמר דהיכי תחול בתרה כיון שאי אפשר להקמה שתחול. וכ"ת אמאי לא אמרינן ואפי' ר' מאיר לא קאמר אלא התם מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים הוה ליה כאומר תחול זו ואח"כ תחול זו וכסוגיית דהתם אבל הכא דליכא לישנא יתירא בבת אחת קאמר לאו מילתא היא דבשלמא התם כיון דאפשר לתמורת עולה ושלמים לחול כאחת כל היכא דליכא לישנא יתירא דבבת אחת נתכוון אבל הכא שאי אפשר להקמה והפרה לחול כאחת אפילו בלאו לישנא יתירא אמרינן דלזה אחר זה מי לאו משום דאתני ואמר ולא תחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה. כנ"ל פירושא דשמעתא ופירושא תרילא ומעליא הוא: **בעי רבה קייס ומופר ליכי בבת אחת מהו.** כלומר דקייס לאו כלום הוא וליכי הוא שכולן שתיהן כאחת. ואיכא נמי דגרסי קייס ליכי ומופר ליכי בבת אחת מהו ולהכי נסחי בעי דלימא הכי בהדיא בבת אחת דמגלי בדעתיה שהוא רוצה שיחולו בבת אחת. ונראה בעיני דבהכי מספקא ודאי מי אפשר לשניהם לחול כאחת מיהו נהי דאי חד מינייהו קדים אידך לא חייל כלל הכא דבבת אחת לגבי כל חד מנייהו אמרינן דקדים דחייל ואיכא למימר נמי דמאחר ולא קדים וכיון שאי אפשר לשניהם לחול כאחת מספקין דלמא הקמה חיילא ותו לא מצי מפר: ופשטינן לה מדרבה דאמר בפרק המיס מקדש (קידושין נ:) גבי המקדש שתי אחיות כאחת דכיון דלא מצי לקדשיהו בזה אחר זה אי אפי' בבת אחת ליכא לחדא מינייהו ספק קדושין כלל הכא נמי ליכא לספוקי בהקמה והפרה כלל ומצי בתר הכי לספר ולקיומי כדבעי. ולא נתחוורו לי דברי הר"מ במ"ל בזה בפרק אחרון מהלכות נדרים: **בעי רבה קייס ליכי היום מהו מי אמרינן כמאן דאמר מופר ליכי למחר.** דהכי קאמר קייס ליכי היום בלבד או דלמא הא לא אמר לה מופר ליכי למחר: ופשיט ר"מ דכיון דאי אמר לאחות אלו שניהם בבת אחת: בעי רבה קייס ליכי היום מ' אמר כו'. דהכי משמע מקייס ליכי היום אבל למחר יהא מופר או דלמא לא אמרינן דדעתו לבטל כיון שאינו מפר בפירוש. אבל ודאי אי אמר קייס ליכי היום ומופר ליכי למחר מועלת הפרתו אלא [אמר] מופר ליכי למחר ולא אמר קייס ליכי היום מי אמרינן כיון דאמר לה מופר ליכי למחר מהיום קאמר לה וקיימה לגדלה או דלמא הא לא אמר לה קייס ליכי היום הלכך כי אמר מופר ליכי למחר מהיום קאמר לה דדעתו להפר מהיום אבל ודאי אמר קייס ליכי היום ומופר ליכי למחר לא אמרינן מהיום קאמר ואע"ג דמתחלה לא מבעיא ליה אלא משום דלא אמר מופר ליכי אבל אמר קייס ליכי היום ומופר ליכי למחר מועלת הפרה והשתא פשיטא ליה דלא מועיל הפרה ודוחק דבעיא שניה אע"ל הא לא קאמר לה משמע שגם בעיא דרבה לפי סברא ור"ל דודאי מעיקרא קיים ליה שפיר דאי אמר קייס ליכי היום מופר ליכי למחר לא מהני וה"פ בעי רבה קייס ליכי היום מהו כיון דאמר היום משמע אבל למחר יהא מופר וכמאן דאמר [מופר] ליכי למחר דדעתיה שתחול מהיום: לא מצאנו יותר תוספות מזה הפרק: הדרן עלך נערה המאורסה

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"ג מהלכות תמורה הלכה ד סמג לאוין שמה:
יד ב מיי' פי"ג מהל' נדרים הל' כב סמג לאוין רמב עור ש"ע י"ד סימן רלד סעיף מג:
טו ג מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סעיף מד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואפילו ר"מ לא קאמר אלא דלא אמר: (ב) שם דאמר רבה כל שאינו בזה כנ"ל ומיבא דבר נמתק: (ג) רש"י ד"ה ואפילו ר"מ וכו' בפומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים רבי מאיר סבר מדלא אמר תמורת עולה ושלמים דלמא מיהדר הוא דהדר וכו' וכ"ל יוסי סבר מי הוה אמר תמורת כנ"ל והד"ל: (ד) ד"ה כל שאינו וכו' דאף בבת אחת:

תוספות

ת"ש מפלוגתא דר"מ ור' יוסי. פי' מפלוגתא דר' יוסי פשטינן בעיין לכ"ע: תמורת עולה ותמורת שלמים וכו' ואמר רבי יוסי אם לכך נתכוון מתחלה. כיון שבשעת תמורת עולה היה בדעתו לומר תמורת שלמים לאפוקי אם נמלך בתמיה בסיפא דמילתא הוא"ל וא"א לקרות שני שמות בב"א דבריו קיימין כגון דאמר בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים ואפילו ר"מ לא אמר אלא דלא אמר לא תחול זו אא"כ חלה הפרה דאי לא אמר אלא דלא חלה הפרה אינה אבל אם חלה הפרה אינה תחול זו ור"י סבר מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים רבי מאיר סבר דאפשר דמאי דקאמר תמורת עולה תמורת שלמים טעי דסבר מי לא אמינא תמורה אבל חד וחד לא חיילא תמורה אתרוייהו הלכך בודקין אותו אם אמר לעולה ושלמים נתכוונתי תרעה עד שתסתאב ומתכר ויפלו חצי דמיו לעולה וחצי דמיו לשלמים. אלמא פלוגתייהו דרבי מאיר ורבי יוסי תליא במונחא שני שמות מפיו מי אמרינן שיחול השני אחר הראשון או שיהיו שניהם בבת אחת הוא"ל ואי אפשר לקרות ב' שמות כאחת. ומש"ה אמרינן לרבי יוסי בעיין דבי אמר ומופר ליכי לאו בתר הקמה קאמר אלא בבת אחת הלכך הפרה חיילא. וכי תימא אפ"ה היכי חיילא דהא אסיקנא לקמן דכל שאינו בזה אחר זה אפ' בבת אחת אינו לאו מילתא היא דהא הכא לא מעכבא הקמה אהפרה דהא אתני ואמר לא תיחול הקמה הלכך לרבי יוסי פשיטא דהפרה חיילא. ואפי' לר"מ נמי פשטינן הכי דאע"ג דאמר התם דכי אמר תמורת שלמים בתר תמורת עולה קאמר ולא חיילא הכא שאני דכיון דאמר לא תיחול הקמה אא"כ חלה הפרה גלי אדעתיה דאהפרה הוא דקפיד אהקמה לא הלכך כי אמר ומופר ליכי לאו בתר הקמה קאמר דהיכי תחול בתרה כיון שאי אפשר להקמה שתחול. וכ"ת אמאי לא אמרינן ואפי' ר' מאיר לא קאמר אלא התם מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים הוה ליה כאומר תחול זו ואח"כ תחול זו וכסוגיית דהתם אבל הכא דליכא לישנא יתירא בבת אחת קאמר לאו מילתא היא דבשלמא התם כיון דאפשר לתמורת עולה ושלמים לחול כאחת כל היכא דליכא לישנא יתירא דבבת אחת נתכוון אבל הכא שאי אפשר להקמה והפרה לחול כאחת אפילו בלאו לישנא יתירא אמרינן דלזה אחר זה מי לאו משום דאתני ואמר ולא תחול הקמה אלא אם כן חלה הפרה. כנ"ל פירושא דשמעתא ופירושא תרילא ומעליא הוא: **בעי רבה קייס ומופר ליכי בבת אחת מהו.** כלומר דקייס לאו כלום הוא וליכי הוא שכולן שתיהן כאחת. ואיכא נמי דגרסי קייס ליכי ומופר ליכי בבת אחת מהו ולהכי נסחי בעי דלימא הכי בהדיא בבת אחת דמגלי בדעתיה שהוא רוצה שיחולו בבת אחת. ונראה בעיני דבהכי מספקא ודאי מי אפשר לשניהם לחול כאחת מיהו נהי דאי חד מינייהו קדים אידך לא חייל כלל הכא דבבת אחת לגבי כל חד מנייהו אמרינן דקדים דחייל ואיכא למימר נמי דמאחר ולא קדים וכיון שאי אפשר לשניהם לחול כאחת מספקין דלמא הקמה חיילא ותו לא מצי מפר: ופשטינן לה מדרבה דאמר בפרק המיס מקדש (קידושין נ:) גבי המקדש שתי אחיות כאחת דכיון דלא מצי לקדשיהו בזה אחר זה אי אפי' בבת אחת ליכא לחדא מינייהו ספק קדושין כלל הכא נמי ליכא לספוקי בהקמה והפרה כלל ומצי בתר הכי לספר ולקיומי כדבעי. ולא נתחוורו לי דברי הר"מ במ"ל בזה בפרק אחרון מהלכות נדרים: **בעי רבה קייס ליכי היום מהו מי אמרינן כמאן דאמר מופר ליכי למחר.** דהכי קאמר קייס ליכי היום בלבד או דלמא הא לא אמר לה מופר ליכי למחר: ופשיט ר"מ דכיון דאי אמר לאחות אלו שניהם בבת אחת: בעי רבה קייס ליכי היום מ' אמר כו'. דהכי משמע מקייס ליכי היום אבל למחר יהא מופר או דלמא לא אמרינן דדעתו לבטל כיון שאינו מפר בפירוש. אבל ודאי אי אמר קייס ליכי היום ומופר ליכי למחר הפרתו אלא [אמר] מופר ליכי למחר ולא אמר קייס ליכי היום מי אמרינן כיון דאמר לה מופר ליכי למחר מהיום קאמר לה וקיימה לגדלה או דלמא הא לא אמר לה קייס ליכי היום הלכך כי אמר מופר ליכי למחר מהיום קאמר לה דדעתו להפר מהיום אבל ודאי אמר קייס ליכי היום ומופר ליכי למחר לא אמרינן מהיום קאמר ואע"ג דמתחלה לא מבעיא ליה אלא משום דלא אמר מופר ליכי אבל אמר קייס ליכי היום ומופר ליכי למחר מועלת הפרה והשתא פשיטא ליה דלא מועיל הפרה ודוחק דבעיא שניה אע"ל הא לא קאמר לה משמע שגם בעיא דרבה לפי סברא ור"ל דודאי מעיקרא קיים ליה שפיר דאי אמר קייס ליכי היום מופר ליכי למחר לא מהני וה"פ בעי רבה קייס ליכי היום מהו כיון דאמר היום משמע אבל למחר יהא מופר וכמאן דאמר [מופר] ליכי למחר דדעתיה שתחול מהיום: לא מצאנו יותר תוספות מזה הפרק: הדרן עלך נערה המאורסה

ת"ש. כיון דאמר לא תחול אלא אם כן חלה הפרה אינה תחול אלא אם כן חלה הקמה. ומה שמעינן דאמר לא תחול אלא אם כן חלה הפרה אינה תחול אלא אם כן חלה הקמה. ומה שמעינן דאמר לא תחול אלא אם כן חלה הקמה אינה תחול אלא אם כן חלה הפר

אמר לה מופר ליכי למחר מהו. דהא קיימיה לנדריה היום דכיון דאמר מופר ליכי למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ביה הוי נדר (ב) וקיומי קיימיה ותו לא מצי מיפר לה: **או דלמא כיון [דלא] אמר** (ג). ומופר ליכי בהדי קיים ליכי מהיום דשמע לה קאמר דתיהוי מופר: (ד) **אם תמצא לומר כיון דקיימו היום.** ולא חיילא הפרה עד למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ניחא ליה לקיים וכמאן דאיתיה לקיום דמי דקיימו בידים ולא הוי הפרה כלל: **אמר לה קיים ליכי שעה.** אחת מהו: **או דלמא הא לא אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה אחת: **אם תמצא לומר.** דתיהוי קיום הואיל ולא אמר לה: **מיהו אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה מהו: **מי אמרינן כיון.** דאמר לה קיים ליכי שעה אחת דקיימו לעולם ושוב אינו מיפר או דלמא כיון דכוליה יומא דשמע ביה נדרה בר הקמה והפרה הוא שאם לא קיימו בשחרית וקיימו בערבית הוי מקויים וכן אם לא הפירו בשחרית והפירו בערבית הוי מופר דכל היום כשר להפרת נדריה וכי הדר ואמר מופר ליכי ליהוי מופר: **ושמע בעלה ואמר ואני.** כלומר ואני אהיה נמי כמותיך כיון דאמר הכי אינו יכול להפר נזירות אשתו: **ואמאי נימא דהאי דאמר ואני אפשיה הוא דאמר.** דליהוי נזיר: **אבל הריני נזירה דילה.** דקאמרה ליהי שעה אחת: **קיימיה.** נעל משום לאתפוסי בה דידיה: **אבל לאחר שעה.** דכבר חל נזירות עליוה: **אי בעי למיפריה.** אמאי אינו יכול להפר אלא כיון דקיימו משום לאתפוסי בה נזירות דידיה קיימו. והכא נמי בנדרים כיון דקיים שעה אחת קיים לעולם ושוב לא מצי מיפר: **לא.** מהכא ליכא למשמע מינה (ה) טעמא דאינו יכול להפר דקסבר כל ואני כמאן דאמר קיים ליכי לעולם [דמי] ותו לא מצי מיפר אבל היכא דלא קיימו אלא שעה אחת וחזר והיפר לה בשעה אחרת תיבעיא לך: **מתני' מה האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר אלא בשותפות כדמפרש לעיל (דף סח:): **מה הבעל נתרוקנה רשות לאב.** כדמפרש בגמ': **כזה יפה כח האב מכח הבעל.** דנתרוקנה רשות לאב: **שהבעל מיפר בבגר.** כדאמרינן במסכת כתובות (דף נז.) הגיע זמן ולא נשאו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה וכל הנודרת על דעת בעלה נודרת שמאכילה הואיל והוי חייב במזונותיה כי נודרת יכול להפר לה: **אב אינו מפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה[ד] ולא בבגרותה: **גמ' בנעוריה בית אביה.** כל זמן שהיא נערה שלא בגרה לא תצא מרשות אביה ואפילו היא ארוסה במשמע הלכך כי מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל: **אם היו שהיה לאיש.** בשני הויות הכתוב מדבר: מקיש

[1]את"ל הא לא אמר לה מופר ליכי למחר מהו מי אמרינן למחר לא מצי מיפר דהא קיימיה לנדריה היום או דלמא כיון דלא אמר לה קיים ליכי היום כי קאמר לה מופר ליכי למחר מהיום קאמר [2]ואם תמצא לומר אפילו הכי כיון דקיימו היום למחר כמאן דאיתיה דמי (א"ל) קיים ליכי שעה מהו מי אמרינן כמאן דאמר לה מופר ליכי לאחר שעה דמי או דלמא הא לא אמר לה [3]אם תמצא לומר הא לא אמר לה מיהו אמר לה [4]מאי מי אמרינן כיון דקיימו קיימו או דלמא כיון דכוליה יומא בר הקמה ובר הפרה הוא כי אמר מופר ליכי לאחר שעה מהני ת"ש [5]הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני [6]אין יכול להפר ואמאי נימא ואני דאמר הוא על נפשיה דהוי נזיר אבל הריני נזירה דילה [7]דשעה אחת קיימא לאחר שעה אי בעי ליפר אמאי אין יכול להפר לאו משום דכיון דקיימו קיימו לא קסבר [8]כל ואני כמאן דאמר קיים ליכי לעולם דמי: **מתני'** [9]מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל מכח יפה כח האב מכח הבעל בדבר אחר יפה כח הבעל מכח האב [10]שהבעל מפר בבגר [11]והאב אינו מפר בבגר: **גמ'** מאי טעמא דאמר קרא [1]בנעוריה בית אביה מת הבעל נתרוקנה רשות לאב מנלן אמר [2]רבה דאמר קרא [3]ואם היו תהיה לאיש ונדריה עליה מקיש

ואם תמצא לומר הא לא אמר לה. מהאי ליצנא משמע דאמר קיים ליכי היום ומופר ליכי למחר פשיטא ליה דמהני ובתר הכי משמע דלא מהני דהדר בעי מופר ליכי למחר מהו וכו' או דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום כי אמר לה מופר ליכי למחר מהיום קאמר אלמא פשיטא ליה לרבה דאילו אמר לה קיים ליכי היום ומופר ליכי למחר לא מהני וקשיין אהדדי אלא דרבה בכולהו גווני מספקא ליה וכי קאמר אמ"ל הא לא קאמר לה ליצנא [קטיע] נקט ואין הכי נמי דבעי למימר אמ"ל הא לא אמר לה ולא עוד אלא דאפי' אמר לא מהני: **אם תמצא לומר כיון דקיימיה היום למחר כמאן דאיתיה דמי.** משום דכיון דאמר מופר ליכי למחר מכלל דאוקמיה היום וכיון דאוקמיה היום למחר כמאן דאיתיה דמי דמחר אינו זמן הפרה: **קיים ליכי שעה מהו.** דלא דמי שעה ואחר שעה ליום ומחר משום דהכא כוליה יומא בר הפרה הוא: **ואמר ואני אין יכול להפר.** דכיון דאמר ואני שהתפיס בנזירותה גלי אדעתיה דניחא ליה וה"ל כאילו אוקמיה לנזירותה ומש"ה אינו יכול להפר. ואמאי נימא ואני דאמר הוא על נפשיה דהוי נזיר כלומר דעתיה שיהא הוא נזיר ומשום הכי אתפיס בנזירותה אבל נזירות דילה נהי דעל כרחיך שעה אחת קיימיה דאי לא היכי מתפיס ביה לאחר שעה אי בעי ליפר אם איתא דכי אמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי לאחר שעה מהני דודאי אי מהני לא שנא כי אמר הכי בבת אחת א"נ דאמר קיים ליכי שעה ולאחר מיכן אמר מופר ליכי אלא ודאי מש"ה אמרי' דאינו יכול להפר משום דכיון דקיימו קיימו: ודאמינן מהא לא תפשוט דאה"נ דלאחר שעה מאי מיפר אלא דקסבר דכיון דאמר ואני סתמא כמאן דאמר דקיים ליכי לעולם דמי ולא אפשיטא ולחומרא הלכך לא הויא הפרה: **מתני' מה האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** שאין הבעל יכול להפר: **שהבעל מיפר בבגר.** בגמ' מפרש: **גמ' מאי טעמא דאמר קרא בנעוריה בית אביה.** מאי טעמא לא נתרוקנה רשות לבעל כמו לאב. והיינו דאמר הכא מאי טעמא ולקמן בסמוך גבי מת הבעל נתרוקנה רשות לאב בעי מנלן: **בנעוריה בית אביה.** משמע אע"ג דליתיה לאב אכתי איתיה בית אביה: **ואם היו תהיה לאיש.** לעיל מיניה כתיב הפרה לאב וסמיך ליה ואם היו תהיה לאיש שתי הויות במשמע: מקיש

מסורת הש"ס

א) מיר כ:, ב) לעיל סח: לקמן עב:, ג) [מזכר לעיל סח. ושם איתא רבא], ד) [במדבר ל], ה) [מכאן עד סוף המשנה שייך למשניות דלקמן עח. עב:].

תורה אור השלם

1. אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ: במדבר ל יז

2. וְאִם הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וְנָדְרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ: במדבר ל ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' הריני נזירה דילה שעה כל"ל ואות ד נמחק: (ב) רש"י ד"ה אמר לה וכו' וקיימוה וכיון דקיימוה תו לא מצי: (ג) ד"ה או דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום בהדי מופר ליכי למחר מהיום דשמע: (ד) ד"ה ואם תמצא לומר כיון דקיימו היום כלומר דלא חיילא: (ה) ד"ה לא מהכא וכו' דשמא לאיני:

פירוש הרא"ש

את"ל הא לא אמר. ולעולם לא אמינא הפרה ממון הכלל: **אמר מופר ליכי** [למחר] **מהו מי אמרי'.** מדקאמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים היום דמי דאם לא כן אמאי אמר למחר: **או דלמא.** כיון דלא אמר בפירוש קיים ליכי היום לא דייק' ליה מכלל דכי אמר מופר ליכי למחר כאילו אמר קיים ליכי היום: קיים ליכי שעה (אחת) מהו מי אמרינן דהוי כאילו אמר שעה יהיה קיים ואמ"כ יהיה מופר: **או דלמא.** אף בהא נמי לא אמרי' הפרה ממון הכלל: היכא דקאמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי אחר שעה מי אמרינן כיון דקיימו שעה מקויים הוא לעולם: **או דלמא.** כיון דכוליה יומא בר הקמה ובר הפרה הוא כל היום בכולהו לאפר ולקיים הלכך לא הוי קיום אם לא שקיימו יום שלם ודאי אם אמר לה קיים ליכי אחת פשיטא דשוב אינו יכול להפר דהא כמיב אישה יקימנו דמיד שקיימו הוא מקויים לעולם ודוקא לשמיקה הוא דבעינן [יום שלם] אבל אם אמר בפירוש קיים ליכי שעה אחר שעברה השעה יכול להפר שכל היום הוא בכולהו לקיים ולהפר: ת"ש. דאם קיימו שעה אחת שוב אינו יכול להפר: **הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני.** כלומר וגם אני מזיר: **אינו יכול להפר.** דכיון דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דנדרה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית דתנן במתניתין דהוי קיום: **ואמאי נימא ואני דאמר הוא דאמר על נפשיה דהוי נזיר אבל הריני נזירה דילה שעה אחת קיימיה לאחר שעה אי בעי למיפריה.** לכלומר נהי דאמר דכיון דאמר ואני הוי קיום מ"מ לא הוי קיום אלא שעה אחת עד שיתפיס נזירותו והוי כאילו אמר קיים ליכי שעה אחת ומדלא אמר להפר תפשוט דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני כמ"ד קיים ליכי לעולם דמי. כיון דלא אמר כאי שעה אחת דאילו אמר קיים ליכי אחת דהיינו לעולם: **מתני' מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאביה ובעלה האחרון מפרין בקודמין: **בגמ' מאי טעמא דאמר קרא בנעוריה בית אביה.** כדכתיב בית אביה בנעוריה: **ונתברשה בו ביום.** שמעת האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אביה ובעלה האחרון מפרין בקודמין.** כל שלא יצאה לרשות עצמה. **אם היו תהיה לאיש.** בשני הויות הכתוב מדבר: **מקיש.** דמשמע בית אביה ולא בית בעלה: **ומנא לן דנתרוקנה רשות לאב.** דהוה מסתבר למימר כיון שיצאה מרשותו שעה אחת שלא היה יכול להפר לבדו שוב לא תחזור לרשותו: **בית אביה.** דמשמע בית אביה ולא בית בעלה: **ומנא לן דנתרוקנה רשות לאב.** דהוה מסתבר למימר כיון שיצאה מרשותו שעה אחת שלא היה יכול להפר לבדו שוב לא תחזור לרשותו:

עין משפט נר מצוה

מצ א מיי' פי"ג מהל' נדרים הל' כב סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף מה:

יז ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף מו:

יח ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף מז:

יט ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף מח:

כ ה ו מיי' שם הל' יא [יב] טוש"ע שם סעיף נב:

כא ז מיי' פי"ח מהל' נדרים הל' י סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף טו:

כב ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף יח:

כג ט מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף כ:

כד י מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף ח:

תוספות

מכאן השלמת התוספות מכתב יד שנמצא לדפים ע ע"א עד עט ע"א

א' לה קיים ליכי שעה אחת מי אמרי' כמאן דא' מופר לאחר שעה דמי. דהכי משמע לשונו שעה אחת יהא מקויים אבל אחר שעה מופר: **ואת"ל.** דלא הוי הפרה מדייק לשונו: **א'** לה מאי. פי' ל' קיים ליכי שעה אחת מופר ליכי אחר שעה [מי אמרינן] כיון דקיימו קיימו: כי **א'** לה מופר ליכי אחר שעה [מהני]. ולא דמי [להא דלעיל] דלא מהני כשא' קיים היום, משום דלמאר לא הוי בר הפרה: ת"ש **האשה שנדרה בנזיר** כו' אינו יכול להפר. ומסיק תלמודא פ' מי שא' הריני נזיר ושמע חבנו (נזיר כא:) דבעל מינו גיז ובדין הוא דליפר לה והוא ליתפר יוצעמא דלא מלי מפר כיון דל' ואני כמ"ד קיים ליכי דמי, ולכך הכא נהי (דמאני) [דמואני] דל' קיימי' דילמא דשעה אחת קאמר, כלומר היה לו לומר דה"ק קיים ליכי שעה אחת, וא"כ לאחר שעשה מלי מפר: **לא** קבבר. כל ואני כמאן דל' קיים ליכי לעולם דמי: **מתני'** מת **האב** כו' בזה יפה כח האב. דנתרוקנה לאב ולא לבעל: שהבעל מפר בבגר. קס"ל בגמ' דלרוקה שבגרה הבעל לחודיה יפר ולא האב: מ"מ. לא נתרוקנה רשות לבעל אמאי לא אמרי' בעל מאב דדרשי' בסמוך דנתרוקנה רשות לאב מוא היו תהיה לאיש ועי' מיני' כתי' הפרת אב וסמיך ליה ואם היו תהיה לאיש:

כה א מיי' פי"ח מהל' נדרים הל' כו סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף ט:

תוספות

אף קודם הויה שניה. אחר מיתת הבעל ראשון מפר האב לחודיה: נדרי' **שלא נראו לארוס ראשון.** שלא שמע אותם, אבל בנדרי' ששמע ומת לא: **מבנעוריה בית אביה נפקא.** כלו' כך דרשת היו תהיה לא אלמנה דמבנעוריה דלא נראו, דמבנעוריה שמעי' שפיר דאב לחודיה מפר וכי אלמנה לנדרי' שנראו לארוס ראשון: היכי דמי. שהבעל מפר בבגר: מיתה. משמת האב: ובגרות מוציאה מרשות אב. דכתי' בנעוריה: **אלא** בשקדשה בשהיא בוגרת. פי' והגיע זמן כדל' רב הונא בפ' אע"פ (כתובות מז:) בגרה יום אחד ונתקדשה ומתני' לה שלש' יום כאלמנה וחייב הארוס במזונותיה [לכן] מפר לה נדריה, אבל לא מצי למימר כשהיא נערה דת"ר מיבעי' י"ב חדש' כשאר הנעשת זמן דהני מפרשי' לה פ' אע"פ (שם), וה"ה (אי) [נמי] בכל הנעשת זמן דשאר [נשים שיין] למיתני יפה כח הבעל מכח האב אלא משום דלא פסיק ליה כולי האי [בשאר נשים] דבעי תביעה ואחר התביעה י"ב חדש' לכך נקט בגר דלאחר שלש' יום [אלא תביעה] הוי הנעשת זמן ומפר לה: **ופרוך הא תנינא הדא ומנא.** פי' דין דהנעשת [זמן לקמן בסמוך] (עג:) הבוגרת שקדשה [וכו'] ר' אליעזר [אומר] יפר, ואמ' לי למימר דין [דבוגרת] בהגיע זמן, הכא ולקמן: **היא גופא קשי'.** תלמודא מהדר לתרוצי הך מתני' דלקמן, וה"ג אמרת הבוגרת שקדשה י"ב חדש, מתני, בוגרת למה לי י"ב חודש, בוגרת בשלש' יום סגי, [וה"פ], מתני בתמיה, בוגרת למ' לי תמנן י"ב חדש, הא אפי' נערה, ועו' פרי' קודש' אחרית' י"ב חדש ל"ל דנקט בבוגרת, בשלש' יום סגי, דא' רב הונא פ' אע"פ (כתובות מז:) בגרה יום אחד ונתקדשה ומתני' [לה] שלש' יום, ימשני מתי בוגרת ושקדשה י"ב חדש, ואפי' נער': ש"מ קשי'. למ' לי מתני' הגיע זמן דבוגרת הא דגיעה לקמן (עג:). וא"ת את אינתוב רב הונא התם (כתובות שם), ובוגרת נמי ל"ל י"ב חדש ומאי פריך, וי"ל דתני' התם בוגרת שעברה י"ב חדש בבגרותה ונתקדשה ומתני' לה שלש' יום כאלמנה (אין ומתני' לה י"ב חדש) אחר שנתקדשה בשהיא בוגרת), אחר שקדשה י"ב חדש' משבגרה נתקדשה קאמר מתני' אחר שלש' הבעל מפר, ומ"מ עדיפא ליה לאוקומי למתני' כשנתקדשה כשהיא בוגרת דאינה צריכה תביעה, דאלו נערה לו נתקדשה כשהיא נערה בעי תביעה, ואחר התביעה ומתני' לה י"ב חדש: ומשני בוגרת קתני. כלו' ודאי מתני' דבוגרת דהכא עיקר דיפה כח בעל מכח אב, ובוגרת דלקמן משו' דבעי אינפא [וכו']: **ואי** [ע' **אימא בוגרת דווקא.** הך דלקמן דווקא, והך דהכא אינדי דנסיב רישא בשיפה כח אב נסיב [סיפא] יפה כח בעל בהגיע זמן דבוגרת:

מקיש הויה ראשונה לשניה. כלומר שדין שניה כדין ראשונה מה קודמי ראשונה אב מיפר לחודיה אף קודמי שניה נמי לאחר מיתת הבעל אב מיפר לחודיה: **אימא ה"מ בנדרים שלא נראו לארוס.** דומיא דקודמי הויה ראשונה שלא נראו לארוס כלל אבל בנדרים שנראו לארוס כלומר ששמע אותם קודם שמת לעולם אימא לך דלא מצי מיפר: **ומהדרינן ליה בנדרים שלא נראו לארוס מבנעוריה בית אביה נפקא.** כיון דלא זכה בהן ארוס כלל והיקשא לנדרים שנראו לארוס אינצריך דאב לחודיה מיפר מיהו דוקא בשלא נתארסה אבל נתארסה הא תניא לקמן (דף עא.) בהדיא דאביה ובעלה האחרון מפירין נדריה משום דלא דמי לקודמי הויה ראשונה: **היכי דמי.** שהבעל מיפר בבגר: **מכדי מיפר מוציאה מרשות אב.** דכיון שמת פקע זכותיה ולא מצי להוציאו לבניו. ונפקא לן מדכתיב והתנחלתם אותם לבניכם (ג) ולא זכות בנותיכם לבניכם בפ' נערה שנתפתתה (כתובות מג.): **ובגרות מוציאה מרשות אב.** דכתיב (ד) בנעוריה בית אביה ולא בוגרת: **אף בגרות לא נתרוקנה רשות לבעל.** כיון דחל עליה [רשות האב] מקמי בגרות דהא כשקדשה נערה הוא: **אלא שקדשה כשהיא בוגרת.** ובעית למימר דכיון שאין עליה רשות אב כל שהגיע זמן שנתנו לו חכמים לארוס וארוסה לפרנס את עצמן כיון דמכאן ואילך בעל חייב במזונותיה כדאי' בפ' אע"פ (שם מז.) יפר: **הא תנינא הדא ומנא.** בהאי פירקא ותרתי למה לי. ומקמי דאסיק ליה לקושיא דייק בהך מתני' בתרייתא ומפרש לה למה לי שנים עשר חדש בשלשים סגי לה דרב הונא הכי ס"ל בפרק אע"פ (שם) שלא פסקו חכמים לבוגרת אלא שלשים יום ומכאן ואילך הבעל חייב במזונותיה ונהי דרב הונא איתותב התם מיהו התם נמי מסקינן דכל שעברו עליה י"ב חדש משבגרה אם נתקדשה לאחר מיכן אין לה אלא ל' יום ולא משכחת לה שיהו לה י"ב חדש אלא בנתקדשה ביום שהתחילה לינבר ומש"ה מקשה הכי פסיק ותני בוגרת ששהתה שנים עשר חדש דבוגרת אין לה זמן קצוב שאי אפשר לפחות ממנו אלא שלשים יום אבל לא משכחת לה כל שקדשה כשהיא בוגרת שתהא צריכה י"ב חדש אלא כשנתקדשה ביום ראשון לבגרותה ומשום האי אינפא דחיקא לא הוה ליה למתני בבוגרת י"ב חדש. ומפרקינן תני בוגרת ושהתה י"ב חדש כלומר בוגרת כדיה שזמנה בחסר ויתר כדמתינא והנערה ששהתה זמן הקצוב לה דהיינו שנים עשר חדש הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר: **מכל מקום קשיא.** תרתי בוגרת למה לי: **איכעיא אימא.** בוגרת דהכא דוקא והאי דקתני לה התם משום דבעי אפלוגי ר"א ורבנן ומש"ה הדר ותנא לה לאשמועינן דלאו דברי הכל היא. וקשה בעיני לישנא דגמרא דקאמר בוגרת דהכא דוקא דאדרבה משנה בתרייתא דוקא ולגופה אינצריך לאשמועינן דלא נסמוך אסתמא קמא דהויא ליה סתם ואח"כ מחלוקת וג"ל דכי קאמר בוגרת דהכא דוקא לאו דוקא אלא לומר מתני' בתרייתא בתר קמייתא גרירא דלא אתחיל בה תנא לאשמועינן דינא דבוגרת אלא בהאי מתני' קמייתא שרי למתנייה ובתר הכי באידך מתני' קמ"ל דלא נסמוך אסתמא קמא דלאו דברי הכל היא: **ואיכעיא אימא בוגרת דהתם דוקא.** דהתם הוא שהתחיל התנא להשמיענו דין בוגרת דמתניתין קמייתא אין תורת סתם עליה אלא אידי דנסיב רישא בזו יפה כח האב מכח הבעל נקט נמי אלינא דחד תנא דבדבר אחר יפה כח הבעל מכח האב:

מתני'

מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה מה קודמי הויה ראשונה אב מיפר לחודיה אף קודמי הויה שניה אב מיפר לחודיה (ה) אימא ה"מ בנדרי' שלא נראו לארוס אבל בנדרים שנראו לארוס לא מצי מיפר אב אי בנדרים שלא נראו לארוס מבנעוריה בית אביה נפקא: בזה יפה כח האב מכח הבעל כו': ה"ד אילימא שקידשה כשהיא נערה ובגרה מכדי מיתה מוציאה (ו) ובגרות מוציאה מרשות אב מה מיתה לא נתרוקנה רשות לבעל אאף בגרות לא נתרוקנה רשות לבעל אלא שקידשה כשהיא בוגרת הא תנינא הדא זימנא (ח) הבוגר' ששהתה י"ב חדש הא גופא קשיא אמרת הבוגרת ששהתה שנים עשר חדש בבוגרת למה לי שנים עשר חדש בוגרת בל' יום סגי לה תני (ט) בוגרת וששהתה י"ב חדש מ"מ קשיא איבעית אימא הכא דוקא ובוגרת קתני התם משום דבעי איפלוגי ר"א ורבנן איבעית אימא בוגרת דוקא ואיידי דנסיב רישא בזה נסיב סיפא נמי בזה:

מתני'

מרשות האב. שיכולה לקדש את עצמה אע"פ שהיא נערה: **ובגרות מוציאה מרשות האב.** דכיון שבגרה אין לאביה רשות בה לא לקדשה ולא למוכרה: **מה כמיתה האב לא נתרוקנה כו': אלא כשקדשה כשהיא בוגרת.** וקתני שאין האב מיפר אלא הבעל: **הא תנינא הדא זימנא.** בהך פירקין גופיה: **בוגרת ששהתה י"ב חדש.** משנתארסה ר' אליעזר אומר הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר דכמאן שנכנסה ברשותו דמי. ואמרינן עלה הא גופא קשיא אמרת הבוגרת ששהתה י"ב חדש והלא דין שלה לי יום דהכי תנן במסכת כתובות (דף מז.) נותנין לבתולה שנים עשר חדש לפרנס עצמה לקנות מלבושים ותכשיטין לצורך נישואין משתבעה הבעל להיות נשא ולאלמנה ולבוגרת ל' יום דבוגרת אית לה מלבושין ותכשיטין והכי נמי לאלמנה ואית להו רווחא טובא בשלשים יום וכולן אם הגיע זמנן כו' אלמא דבוגרת לא בעינן י"ב חדש: **תני בוגרת וכו'.** האי כי דייקי והאי כי דייקי יפר ומתני' דקתני שהבעל מיפר בבגר לאחר שלשים יום שתבעה לפרנס את עצמה הוא דקאמר: **מ"מ קשיא.** דתרי זימני למה לי למיתני דהבעל מיפר בבגר: **איכעיא אימא בוו דוקא.** דהך רישא דמתני' (ו) קתני דהבעל מיפר דוקא קתני לה ובוגרת וששהתה גרלא נסבא משום איפלוגי ר"א ורבנן: **ואיכעיא אימא בוגרת.** דקתני בסיפא בפלוגתא דר"א ורבנן הוי דוקא והא דקתני שהבעל מיפר לאו דוקא: **אלא איידי דנסיב רישא בזה יפה כח האב.** (ז) אינצריך לה למיתני נסיב סיפא בזה יפה כח הבעל:

מתני'

אילימא דקדשה בשהיא נערה ובגרה. וכיון דפקע כח האב מיפר הארוס לבדו: מיתה מוציאה מרשות האב. דאין מדם מורים זכות כמו לבנו: **אלא** שקדשה בשהיא בוגרת **ואח"כ** הגיע זמן, אע"פ שלא נכנסה לרשותו: **הא** נמי **תנינא.** דפלוגתא דר"א ורבנן היא ואמאי אינצריך למתנייה בריש כיון דתני בתר הכי פלוגתייהו: **הא גופא קשיא.** מהדר לתרוצי מתניתין והדר מוסיף מינה אמרת הבוגרת ושהתה י"ב חדש משמע ליה פי' דתמניתין הכי הבוגרת וקנטה ששהתה וכל אחת מהן ששהתה י"ב חדש דע"כ י"ב חדש קאי נמי אבוגרת דאם לא כן לא פי' שיעור שהיתה ולאלתר לא מצית למימר דלא גרעינא מאלמנה דבעיא ל' יום ופרכינן בוגרת שנתקדשה לאמה לה י"ב חדש משנתקדשה ולא בעי לתרלה כדאמר לה רב הונא בפרק אף על פי הבוגרת ששהתה ל' יום וקטנה ששהתה י"ב חדש משום דרב הונא איתותב התם הלכך מבעי ליה לפרש י"ב חדש בבוגרת קאי: ומשני תני בוגרת ששהתה י"ב חדש. ומתני' חדא קתני ולא ושהתה

מקיש קודמי הויה שניה. (ג) שמת אחרים ראשון ולא יוסבת נערה בנים אחיה מה קודמי כו': **תני מילי.** דאב מיפר בקודמי הויה שניה בנדרים שלא נראו לאחרים ראשון (ד) אי לא שמע להו הבעל קודם שימות דהיינו דומיא דקודם הויה ראשונה: **אבל בנדרים שנראו לאחרים.** ששמע בהן קודם שימות ולא הספיק להפר אין האב מיפר עד שתחזור ותתארס שיפירו הוא ואחרון: **ול"ל דבנדרים שנראו לאחרים.** לא מצי מיפר לחודיה למה לי למיכתב ואם היו תהיה לאקושי הוויות להדדי: **מבנעוריה נפקא.** דמשמע כל כמה דיתבא בבית אביה מצי מיפר לה אלא מדקא מקיש הוויות להדדי ש"מ דומיא דקודם הויה ראשונה קאמר דמצי מיפר לחודיה (ה) בנדרים שלא נראו לאחרים דומיא דהויה ראשונה. פי' אחר אבל בנדרים שנראו לאחרים לא מצי מיפר אי ליכא אחרים אחרון הא לא מצית אמרת דלהכי אתי היקשא לרבות בנדרים שלא נראו לאחרים דהא מקרא אחרינא שמעינן ליה מבנעוריה נפקא דאמרי' כל שבת נעוריה לאביה שהאב זכאי בהפרת נדריה והלכך כי אתא ואם היו תהיה לאיש בנדרים שנראו לאחרים הוא לאתא: **היכי דמי.** דבעל מיפר בבגר: **אי נימא שקדשה כשהיא נערה ובגרה.** לאחר שנתארסה: **מכדי מיפר מוציאה מרשות האב.** שיכולה לקדש את עצמה אע"פ שהיא נערה: **ובגרות מוציאה מרשות האב.** דכיון שבגרה אין לאביה רשות בה לא לקדשה ולא למוכרה: **מה כמיתה האב לא נתרוקנה כו': אלא כשקדשה כשהיא בוגרת.** וקתני שאין האב מיפר אלא הבעל: **הא תנינא הדא זימנא.** בהך פירקין גופיה: **בוגרת ששהתה י"ב חדש.** משנתארסה ר' אליעזר אומר הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר דכמאן שנכנסה ברשותו דמי. ואמרינן עלה הא גופא קשיא אמרת הבוגרת ששהתה י"ב חדש והלא דין שלה לי יום דהכי תנן במסכת כתובות (דף מז.) נותנין לבתולה שנים עשר חדש לפרנס עצמה לקנות מלבושים ותכשיטין לצורך נישואין משתבעה הבעל להיות נשא ולאלמנה ולבוגרת ל' יום דבוגרת אית לה מלבושין ותכשיטין והכי נמי לאלמנה ואית להו רווחא טובא בשלשים יום וכולן אם הגיע זמנן כו' אלמא דבוגרת לא בעינן י"ב חדש: **תני בוגרת וכו'.** האי כי דייקי והאי כי דייקי יפר ומתני' דקתני שהבעל מיפר בבגר לאחר שלשים יום שתבעה לפרנס את עצמה הוא דקאמר: **מ"מ קשיא.** דתרי זימני למה לי למיתני דהבעל מיפר בבגר: **איכעיא אימא בוו דוקא.** דהך רישא דמתני' (ו) קתני דהבעל מיפר דוקא קתני לה ובוגרת וששהתה גרלא נסבא משום איפלוגי ר"א ורבנן: **ואיכעיא אימא בוגרת.** דקתני בסיפא בפלוגתא דר"א ורבנן הוי דוקא והא דקתני שהבעל מיפר לאו דוקא: **אלא איידי דנסיב רישא בזה יפה כח האב.** (ז) אינצריך לה למיתני נסיב סיפא בזה יפה כח הבעל:

מתני'

אילימא דקדשה בשהיא נערה ובגרה. וכיון דפקע כח האב מיפר הארוס לבדו: מיתה מוציאה מרשות האב. דאין מדם מורים זכות כמו לבנו: **אלא** שקדשה בשהיא בוגרת **ואח"כ** הגיע זמן, אע"פ שלא נכנסה לרשותו: **הא** נמי **תנינא.** דפלוגתא דר"א ורבנן היא ואמאי אינצריך למתנייה בריש כיון דתני בתר הכי פלוגתייהו: **הא גופא קשיא.** מהדר לתרוצי מתניתין והדר מוסיף מינה אמרת הבוגרת ושהתה י"ב חדש משמע ליה פי' דתמניתין הכי הבוגרת וקנטה ששהתה וכל אחת מהן ששהתה י"ב חדש דע"כ י"ב חדש קאי נמי אבוגרת דאם לא כן לא פי' שיעור שהיתה ולאלתר לא מצית למימר דלא גרעינא מאלמנה דבעיא ל' יום ופרכינן בוגרת שנתקדשה לאמה לה י"ב חדש משנתקדשה ולא בעי לתרלה כדאמר לה רב הונא בפרק אף על פי הבוגרת ששהתה ל' יום וקטנה ששהתה י"ב חדש משום דרב הונא איתותב התם הלכך מבעי ליה לפרש י"ב חדש בבוגרת קאי: ומשני תני בוגרת ששהתה י"ב חדש. ומתני' חדא קתני ולא ושהתה

ול"ל והא"ל בוגרת ששהתה י"ב חדש בבגרותה ואלמנה שנתקדשה לכל אחת מהן נותנין שלשים יום ומכל מקום קשה דבוגרת תנינא ומשני דרישא דוקא ולא קתני סיפא אלא לאשמועינן פלוגתא דרבנן ל"ג סיפא דוקא ורישא נמי נקטא:

(ה) לקמן עג: כתובות מז:. (ו) [עי' תוספות כתובות מז: ד"ה מיומתא]. (ז) [ויקרא כה]. (ד) [במדבר ל].

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואימא ה"מ: (ב) שם מיתה מוציאה מרשות אב ובגרות מוציאה: (ג) רש"י ד"ה מקיש וכו' אלומר בשמת אחרים הראשון: (ד) ד"ה הני מילי וכו' דאמון שלא שמע כל"ל ותיבת אי נמחק: (ה) ד"ה מבנעוריה וכו' מיפר לחודיה אפילו בנדרים שנראו לארוס לשון אחר בנדרים שלא נראו וכו' דהויה ראשונה אבל בנדרים כל"ל ותיבות פי' אחר נמחק: (ו) ד"ה איבעיא אימא מז וכו' דקתני דהבעל וכו' ושקדשה אגב גרלא: (ז) ד"ה אלא וכו' דאיצטריך:

מוסף רש"י

שלא נראו לארוס. שנדרה תחת האחים ולא שמע ומת שמפר האב לחודיה. אבל נדרים שנראו. שנדרה תחת האחים והפר ומת ואחר כך שמע האב, הו לא מצי מיפר אב לחודיה עד שתתארס ואביה ובעלה מפירין נדריה (ראמ"ה בשמו). מבנעוריה בית אביה נפקא. דכל זמן שהיא בנעוריה שייכא בתר אביה, ומה לי לאקושי הוויות להדדי, אלא ש"מ לאפוקי אב מיפר לחודיה (שם).

פירוש הרא"ש

מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה. אב מיפר לחודיה דכתיב ואחרה אסר בבית אביה והיינו אביה אותה: אף קודם הויה שניה. אחר מיתת הארוס: בנדרים שלא נראו לארוס. שלא שמעם הארוס ולא נראו להפר: מבנעוריה בית אביה נפקא. דמשמע כל ימי נעוריה היא ברשות אביה כל זמן שאין רשות אחר שולט עליה ולכל הפחות בנדרים שלא נראו לארוס וכי איצטריך ואם היו תהיה אף בנדרים שנראו לאחרים: היכי דמי. בבגר דמשמע ליה דאירי קודם שתכנס לרשותו:

מתני' אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. אפי' מה שנדרה באירוסי ראשון: **לרשות עצמה.** שלא ניסת לאחד מהן או שלא בגרה בתוך הזמן אביה ובעלה כו': **גמ'** (**ונדריה עליה**). קרא יתירא הוא דלא איצטריך למיכתב דליכתוב רחמנא ואם היו שניהן נדרים מפירין אלא עליה מופנה משום נדרים שנראו לארוס הראשון דיכול להפר ארוס אחרון: **תניא כוותיה דשמואל.** דאפילו בנדרים שנראו לארוס ראשון מיפר בעל אחרון: **ולא הספיק הבעל לשמוע כו'.** דהיינו לא נראו לארוס ראשון: **שמע בעלה והיפר לה.** דהשתא נראו לארוס ראשון: **חוזר האב ומיפר חלקו של בעל.** לפי שאין הבעל מיפר אלא בשותפות שנשעה אשפר עדיין לא שמע האב ונשגיל הכי מחר ומיפר חלקו של בעל עם חלקו: **הן הן דברי ב"ש.** דאפילו נדרים שנראו לארוס מיפר האב לחודיה: **אבל ב"ה אומרים.** אין אב יכול להפר לא חלקו ולא חלק חבירו עד שיהא ארוס אחד עמו הואיל ונראו לארוס: **במאי פליגי.** ב"ש וב"ה התם אמרי ב"ש גבי שמע אביה והיפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת חוזר האב ומיפר חלקו של בעל ומפרשינן התם אליבא דב"ש אינו צריך להפר חלקו אלא חלק חלק הבעל בלבד וב"ה אומרים אין יכול להפר חלק הבעל בלבד אלא א"כ מיפר חלקו עמו והכא מוחלפת השיטה דב"ש סברי (ג) דשמע בעלה והיפר לה ולא הספיק האב לשמוע עד שמת הבעל וחזר האב ומיפר חלקו של בעל אינו הפרה עד שיכלול חלק הפרתו והפרת בעל בצם אחת והכא קאמרי ב"ה אינו יכול להפר כלל אלא ארוס אחרון אלא הכא בהא קמיפלגי דהוו נדרים שנראו לארוס כדקתני שמע בעלה והפר לה הכא קאמרי ב"ש

מתני' [א]נדרה והיא ארוסה נתגרשה בו ביום נתארסה בו ביום אפי' למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה (ב) [ב]זה הכלל כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה: **גמ'** מנלן דארוס אחרון מיפר נדרים שנראו לארוס ראשון אמר שמואל אמר קרא [ג]ואם היו תהיה לאיש ונדריה עליה נדרים שהיו עליה כבר דלמא הני מילי שלא נראו לארוס ראשון אבל נדרים שנראו לארוס ראשון לא מצי מיפר ארוס אחרון עליה קרא יתירא הוא: תניא כוותיה דשמואל [ד]נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה כיצד [ה]שמע אביה והפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת ונתארסה בו ביום ואפי' מאה פעמים אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה [ו]שמע בעלה והפר לה ולא הספיק האב לשמוע עד שמת הבעל חוזר האב ומפר חלקו של בעל [ז]א"ר נתן הן הן דברי בית שמאי אבל בית הלל אומרים [ח]אין יכול להפר במאי פליגי בית

מתני' נדרה והיא ארוסה נתגרשה בו ביום ונתארסה בו ביום אפי' למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. דאדרוס מפר בקודמין בשותפות. והאי דנקיט נתגרשה בו ביום ונתארסה בו ביום משום דבשמע עסקינן דשמע ארוס אז ומש"ה דוקא בו ביום אבל ביום אחריו לא דכיון דשמע חד מינייהו ולא הפר קיימיה לנדרה וכגמרא שקלינן וטרינן הי מינייהו שמע ארוס אז אביה: **זה הכלל כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת.** שלא בגרה ולא נשאת דאי בגרה אז נשאת יצאה מרשות אב וארוס לחודיה לא מצי מפר: **גמ' מנא ה"מ דארוס אחרון מפר נדרים שנראו לראשון.** דמדקתני נתגרשה בו ביום ונתארסה בו ביום על כרחין בשמע עסקינן דאי לא בו ביום למה לי ונהי דאיכא לדחויי דלמא מתני' בשמע אז ומש"ה קתני בו ביום אבל שמע ארוס לעולם אימא לך דארוס אחרון לא מצי מפר אפ"ה שמואל קיבלה מרבו דכי תנא בו ביום משום שמיעת ארוס תנא ליה. ומש"ה אמר מנה"מ דהאי מנא ה"מ ולא הש"ס קאמר ליה אלא כולה מדברי שמואל היא וכאילו אמר הכי אמר שמואל מנא הני מילי דארוס אחרון מפר נדרים שנראו לראשון ודכותה ברים פרק אלו מליאות (ב"מ כא.) גבי פירות מפוזרים וכמה א"ר יאחק קב בד' אמות ומוכח התם דרבי יצחק גופיה בעי לה. ושמעתא נמי מוכחא דדינא גופיה שמואל הוא דקאמר ליה ולא ראיה דקרא בלחוד דאם אינתא דדינא במתני' הוא ושמואל לא אמר מידי אלא דמוכח ליה מקרא הכי מייתי תניא כוותיה דשמואל מברייתא דנערה המאורסה וכו' דהא בברייתא לא מוכח ליה להאי דינא מהאי קרא דשמואל ואי האי דינא לא חזיא ליה שמואל אלא מתני' היא מאי אולמא דברייתא ממתני' אלא ודאי משום דדינא גופיה שמואל קאמר ליה דנהי דתני ליה אמתני' מיהו מתני' איכא לדחויה דכשמע אב עסקינן ומש"ה מסייעי ליה מברייתא דליכא לדחויי: **ודלמא ה"מ בנדרים שלא נראו לארוס ראשון.** שלא שמע אותם. אבל בנדרים שנראו לארוס ראשון לא מצי מפר ארוס אחרון דכיון דנראו לראשון לא נתרוקנה רשות לארוס אחרון אלא לאב כדמוכח לעיל (דף ע:) מהקישא דהויות הילכך נימא דנדרים שנראו לארוס ראשון ארוס אחרון כמאן דליתיה דמי ומפר אב א"נ נימא דכיון דאיכא ארוס ולא נמי מצי מפר אב נמי לא נימא דבמקום ארוס אב לא מצי מפר לחודיה: **תניא כוותיה דשמואל.** דאפילו נדרים שנראו לארוס ראשון מצי מפר ארוס אחרון: **שמע אביה והפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת ונתארסה בו ביום.** מש"ה קתני בו ביום דאי בו ביום דאי מתארסה ביום שלאחריו כיון דכשמת בעל נתרוקנה רשות לאב ולא הפר בו ביום קיימיה לנדריה: **אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה.** פירשו קצת הראשונים ז"ל דהך בנא קמייתא דברי הכל היא דפלוגתא דב"ש וב"ה בחידך בנא בלחוד היא. ותמיהני לב"ה דסבירא להו מקלש קלים כיון דשמע אביה והפר לה ואיקלש ליה האי נדרא דאכתי איתיה לאב ולא בטלה לה הפרה דליליה היכי מצו אב ואדוס אחרון להפר דהא אמרי ב"ה בההיא דלעיל [סט.] דשמע אביה והפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת דאין האב יכול להפר ובכי האי גוונא לא אמרי' מת הבעל נתרוקנה רשות לאב משום דכיון דאיקלש ליה נדרא לא חשיבא להורישו לאב וה"נ כי איכא אב ואדוס אחרון מאי שנא. ונראה בעיני לפי דבריהם ז"ל דהיינו טעמא משום לעיל דאיכא שינוי רשות דמנתיק ליה האי נדרא מארוס לאב כל היכא דקלקש ליה לא מצי מנתיק אבל הכא דאיכא ארוס אחרון מזיגן ליה להאי ארוס אחרון כגרעיה דראשון וכיון דמאדוס לארוס קאתי אע"ג דאקלקש ליה נדרא מצי אב ובעל להפר דכי ה"ג לאו אינתוקי הוא: **שמע בעלה והפר לה.** הך בנא נמי בנתארסה מיירי דבגוונא דרישא קיימא ולא מפלגא בהדי רישא אלא דברישא הפר אב והכא הפר בעל: **חוזר האב ומפר חלקו של בעל.** דאב לחודיה מצי מפר אע"פ שנתארסה לאחר וכדמפ' טעמא לקמן. וכי קתני ומפר חלקו של בעל אין ה"נ דחלק עצמו ג"כ יפר האב דהא לא אצטריכא לתנא לאשמועינן דמילתא פשיטא היא שחלקו של אב ה) בלא הפרה לא פקע וחלקו של בעל הוא דאיצטריך ליה לאשמועינן דאע"ג דבעל כבר הפר חלקו אפ"ה חוזר האב ומפר אף אותו חלק עצמו של בעל משום דכי מיית ליה בעל בטלה הפרה דיליה: **אבל ב"ה אומרים אין יכול להפר.** אב בלא ארוס אחרון. ואמרינן במאי קמיפלגי ב"ש סברי בנדרים נמי שנראו לארוס נתרוקנה רשות לאב ומש"ה כיון דלגבי האי נדר ארוס אחרון כמאן דליתיה דמי וכדמפרש בסמוך אב מצי מפר דלא תימא נהי דארוס אחרון כמאן דליתי דמי מיהו כי נתרוקנה רשות דארוס ראשון לאב דוקא בנדרי שלא נראו לארוס אבל נראו לא דליתא אלא אפי' נראו לו נמי נתרוקנה

מפירין נדריה כיצד שמע אביה והפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת ונתארסה בו ביום אפי' ל"ק' אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. והא דקתני ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת מיירי דנתארסה למחר דאי בו ביום אמאי קתני ולא הספיק הבעל אפי' שמע נמי: ונתארסה בו ביום. מילתא אחרינא היא ולא קאי אדרישא אלא מיירי ששמע הבעל ומת ונתארסה בו ביום לאחר ואפי' ק' זא"ז אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה דאחרון מפיר נדרים שנראין לארוס ראשון ומיירי תניא כוותיה דשמואל: ה"ג שמע אביה והפר לה ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת הבעל חוזר האב ומפר חלקו של בעל והן הן דברי ב"ש. קאי אדרישא כמו דרישא אלא דרישא מיירי בדינא דאב ואדוס אחרון ומיפיא מיירי בדינא דאב גרידא: **אמר רבי נתן הן הן דברי ב"ש.** קאי אדרישא בין אמיפיא דלב"ש מינו גייס חלקו ונשאר חלק הבעל שלם להורישו לאחרון בדרשא

ר"ר יצחק קב בד' אמות, דר' יצחק גופיה קבעי וכמה: ה"נ נערה המאורשה אביה ובעלה האחרון מפירי' נדריה כיצד שמע האב והפר לה ולא הספיק בעל לשמוע עד שמת ונתארסה בו ביום אביה ובעלה האחרון מפירי' נדריה. פי' מדקתני בו ביום ע"כ הן נתארסה (קתני) מיירי ששמע הבעל ולא קאי על הספיק לשמוע דרישא, וקתני דכי שמע בעל ראשון ומת, דאביה ובעלה אחרון מפירי' נדרי' אלמא תניא כוותי' דשמואל דנדרים שנראו לראשון לאחרון מפר: וג"ב הנהה. וע"ע אמאי קתני ונתארסה בו ביום, דוודאי כיון דמפרשינן דקאי אהיכא דשמע בעל ולא הפר ל"ל שמת בעל בו ביום דאל"כ כבר נתקיים הנדר. ומיהו קשה למה נקט התנא לומר שנתארס בו ביום, ונראה משום דכיון דמיד שמת הבעל נתרוקנה רשות לאב, אע"פ שכבר הפר האב חלקו מיהו גם חלק הבעל שנתרוקן לא שייך שיפירנו האב [אלא] בו ביום שמת בעלה דאל"כ לא יוכל האב להפר, ושמת יש לחלק בשלא היתה שמיעה לבעל תעולה והאב כבר הפר חלק עצמו קודם שמת הבעל (אין) האב מפר חלקו של בעל [אפי'] לאחר כמה ימים, אבל כשמע בעל ומת אז קם האב מתחתיו

ולכיון להפר ביום שמועת הבעל, וע"ע, א"נ בו ביום דבריתא משמע דקאי איום נדר ושמועה, ולא ניחא לימיר [דקאי] אמיתת הבעל, דבעינן יומה ז', ואין להקשו דילמא הא דקתני בו ביום דבריתא משמע דשמע, ולא בשמע בעל מייר, דא"כ ל"ל נהך פיפא, כיון דאשמועינ' דרישא דאפי' היכא דהיפר אב בחיי ארוס אחרון דאב ואחרון מפירי', ואע"פ שכבר היפר אב הפרה גרועה דהיה לנו לומ' דשוב לא יוכל לחזור ולהפר, כ"ש היכא דלא שמע אב בחיי ראשון דהוא ואחרון מפירי', ואמאי אמר אב כלל הך דינא דבו ביום לאיכא דלא שמע אב, אלא ע"כ אנא בו ביום לומר דאפי' בעל לא שמע עד שמת אב ומפר חלקו של בעל. והיינו נמי עניינא דרישא, אבל רישא מיירי בדינא דאב ואדוס אחרון והן פיפא מיירי בלא דוקא אחר פיפא דאחר לאב: **אבל ב"ה סברי אינו יכול להפר.** לא דרישא אביה ובעלה אחרון ולא נהן פיפא האב גרידא, דקבני מקלש קלים הנדר ע"י הפרה גרועה של אב, הלכך אינו מורים אדוס הראשון לבעל אחרון, (אלא) [ואין] אביה חוזר ומיפר (נדרי בתו) [חלקו של בעל]:

מסורת הש"ס

(ה) [לקמן פט.], ב) [מוספתא פ"ו], ג) [לעיל סח: לקמן עב. עח:], ד) [לעיל סט.], ה) ל"ל בהפרה דבעל לא פקע יעב"ק, ו) ל"ל ומפרש הכי.

תורה אור השלם

1. וְאִם הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שִׂפְתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ: במדבר ל ז

הגהות הב"ח

(ה) בכשנת זה הכלל נ"ב עיין לקמן דף פט סוף ע"מ: (ב) רש"י ד"ה במאי פליגי וכו' דב"ש סברי היכא דשמע בעלה וכו' שמת הבעל חוזר האב וכו' בעל דאינו הפרה וכו' אלא בהא קמיפלגי הכא דהוו נדרים וכו' והיפר לה קאמר כל"ל ותיכא הכא נמתק ב' פעמים:

פירוש הרא"ש

מנה"מ. דארוס אחרון מפר נדרים שנראו לארוס ראשון דמשמע ליה הא דקתני כמתניתין בו ביום בשגיל ארוס נקט דשמע ארוס ואם עבר היום הוקמו: עליה קרא יתירא הוא. דהוה מצי למכתב ואם היו תהיה לאיש ונדריה או מבטא אסרה על נפשה והוה שמעינן מיניה דאדוס מפר בקודמין מדקאמר אשר אסרה דמשמע דשעבר למה לי למכתב עליה אלא לרבות אף נדרים שנראו לארוס ראשון: תניא כוותיה דשמואל. דארוס אחרון מפר אף נדרים שנראו לארוס ראשון והא לא תקשי לך מתניתין היא דקתני בו ביום אלמא נראו לארוס ואמאי מייתי ליה מייתא מברייתא הא"ל תניא להא דמ"ר משום דאיכא למימר דהאי דנקט בו ביום בשגיל אב נקט כדמוקי לה בתר הכי והאי דקאמר מה"מ דארוס אחרון מפר נדרים שנראו לארוס ראשון אלו משום דמשמעותה דמתני' אמינן הכי אלא שמואל הוא דסבר הכי לדרש מיתורא דעליה ו) ואפ"ה מתני' והך מה"מ ממילתא דשמואל היא כדאיתא ברים פרק אלו מליאות (ב"מ כא.) ומה א"ר יאחק קב בד' אמות כדמוכח התם דר' יאחק גופיה בעי וכמה: תניא כוותיה דשמואל נערה המאורסה אביה ובעלה

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פי"ח מהל' נדרים הל' יא סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי' רלד סעיף יג וסעי' יז יח יט ועי"ש:

כז ב מיי' שם הל' יד וסמג שם טוש"ע שם סעיף מז:

כח ג מיי' שם הל' יט טוש"ע שם סעיף יא וע"ש:

תוספות

מתני' [נדרה] והיא ארוסה ונתגרשה בו ביום ונתארסה בו ביום. שנדרה: אביה ובעלה האחרון מפירי' נדריה. דבעל לאיינו ארוס מפר בקודמין בשותפות דאב כדדרשי' ברים פרקי' (לעיל סז.) דחוזקא נקט נתגרשה בו ביום שנדרה, דמיירי בשמע בעלה נדרה, ואם נתגרשה למחר כבר קיים הבעל ושוב לא יוכל אב להפר: כל שלא יצאה לרשות עצמה. דהיינו לו ניסואי' לו בגר: אב ובעל מפירי'. בשותפות: גמ' מנא ה"מ דארוס אחרון מפר נדרי' שנראו לארוס ראשון. דהיינו נדרי' ששמע ארוס לראשון, דמדקתני ומתגרשה בו ביום ונתארסה בו ביום אלמא שמע הבעל, דאי לא דנתגרשה בו ביום ה"ל קיים הבעל, דאי לא שמע הבעל אפי' נתגרשה בו ביום שלאחריו נמי: א' שמואל א' קרא ואם היו תהיה ונדריה עליה כבר ודילמא. בנדרי שלא שמע ארוס לראשון: עליה קרא יתירא. למדרש מיני' נראו לארוס לראשון: תניא כוותי' דשמואל. דסבר דארוס שני מפר נדרי' שנראו לארוס לראשון, ודי' [קשיא] ליסייע' ממתני' דקתני ומתגרשה בו ביום, כדפי' (לעיל ד"ה גמ' מנא ה"מ). מסו' דאיכ' לדחויי דלדמי קמן (עב.) בלא שמע ארוס לראשון, וכי נקט בו ביום לענין אב, ושמע אב, ואם נתגרשה [ביום] שלאחריו הרי קיים האב ושוב לא יוכל להפר. ויהא דא' תלמודא ממתני' [מנא ה"מ] דארוס אחרון מפר נדרי' שנראו לארוס ראשון, ודאי לאו ממשמעו' [דממתני' דהא איכא] לדחויי כדפי', אלא שמואל נקט בו ביום דאפילו נראו לארוס ראשון מפר, [ונקיט ליה] דנקט בו ביום משום דשמע ארוס ראשון, ומנא ה"מ דקא' תלמוד' שמואל גופיה היה שואל ומשיב כך, כמו שפי' פ' אלו מליאות (ב"מ כא.), וכמה

ר"ר יצחק קב בד' אמות. דר' יצחק גופיה קבעי וכמה: ה"נ נערה המאורשה אביה ובעלה האחרון מפירי' נדריה כיצד שמע האב והפר לה ולא הספיק בעל לשמוע עד שמת ונתארסה בו ביום אביה ובעלה האחרון מפירי' נדריה. פי' מדקתני בו ביום ע"כ הן נתארסה (קתני) מיירי ששמע הבעל ולא קאי על הספיק לשמוע דרישא, וקתני דכי שמע בעל ראשון ומת, דאביה ובעלה אחרון מפירי' נדרי' אלמא תניא כוותי' דשמואל דנדרים שנראו לראשון לאחרון מפר: וג"ב הנהה. וע"ע אמאי קתני ונתארסה בו ביום, דוודאי כיון דמפרשינן דקאי אהיכא דשמע בעל ולא הפר ל"ל שמת בעל בו ביום דאל"כ כבר נתקיים הנדר. ומיהו קשה למה נקט התנא לומר שנתארס בו ביום, ונראה משום דכיון דמיד שמת הבעל נתרוקנה רשות לאב, אע"פ שכבר הפר האב חלקו מיהו גם חלק הבעל שנתרוקן לא שייך שיפירנו האב [אלא] בו ביום שמת בעלה דאל"כ לא יוכל האב להפר, ושמת יש לחלק בשלא היתה שמיעה לבעל תעולה והאב כבר הפר חלק עצמו קודם שמת הבעל (אין) האב מפר חלקו של בעל [אפי'] לאחר כמה ימים, אבל כשמע בעל ומת אז קם האב מתחתיו

ולא נהן פיפא האב גרידא, דקבני מקלש קלים הנדר ע"י הפרה גרועה של אב, הלכך אינו מורים אדוס הראשון לבעל אחרון, (אלא) [ואין] אביה חוזר ומיפר (נדרי בתו) [חלקו של בעל]: